

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Міжнародні комунікації та глобальний розвиток»

Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Освітня програма: 291.00.01. Суспільні комунікації

Освітній рівень: другий (магістерський)

Київ – 2024

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	Кафедра міжнародних відносин
Розробник: Розумний Максим Миколайович, док. політ. наук, ст. наук. співр., професор кафедри міжнародних відносин Факультету права та міжнародних відносин	
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Міжнародні комунікації та глобальний розвиток»	
Курс	V
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітня програма:	291.00.01. Суспільні комунікації
Форма проведення:	Письмова (відповіді на питання)
Тривалість проведення:	2 академічні години (1 год. 20 хв.)
Максимальна кількість балів	40 балів (4 питань)

Форма проведення: письмова, відповіді на питання. Повний перелік питань розміщений в рубриці Підсумкова атестація «Екзамен» в ЕНК «Міжнародні комунікації та глобальний розвиток», за посиланням: <https://elearning.kubg.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=899189>. Екзамен буде проведено онлайн у режимі відеоконференції засобами Google Meet, Zoom або Webex, у такому випадку студент має вийти на відеозв'язок на платформі із ввімкненою камерою та мікрофоном. Доступ до виконання завдань активізується під час проведення екзамену – за розкладом. Кількість питань для кожного студента – 4, на кожне з них дається розгорнута письмова відповідь.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

40-38 балів – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками;

37-35 балів – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок;

34-30 балів – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок;

29-25 балів – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності;

24-20 балів – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь);

19-1 балів – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання.

Загальна оцінка за дисципліну формується наступним чином: до оцінки за семестр, яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум 100 балів.

Компетентності, якими мають володіти студенти після вивчення дисципліни «Міжнародні комунікації та глобальний розвиток»:

ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК5	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК1	Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин і суспільних комунікацій.
СК2	Здатність аналізувати міжнародні комунікації у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному.
СК3	Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних комунікацій та глобального розвитку у політичній, економічній, соціологічній науках, а також у міждисциплінарних дослідженнях.
СК4	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав і суспільних комунікацій.
СК5	Здатність аналізувати вплив глобальних процесів у сфері економіки, політики, культури та ідеології на структуру й динаміку міжнародних комунікацій та зовнішньої політики держав.
СК7	Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
СК8	Здатність визначати пріоритети зовнішньої політики України в інформаційній сфері.
СК9	Здатність застосовувати розуміння природи сучасних глобальних комунікацій та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.
СК10	Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.
СК11	Здатність оцінювати спрямованість та ефективність міжнародних норм, покликаних регулювати процеси інформаційного обміну та інформаційного впливу.
СК12	Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).
СК13	Здатність аналізувати діяльність державних і недержавних суб'єктів інформаційної діяльності.

СК14	Здатність вирішувати задачі, що стосуються міжнародних суспільних комунікацій та інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах, що передбачає критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять, застосування концепцій, інноваційних підходів, збір та інтерпретацію отриманої інформації.
СК15	Здатність застосовувати сучасні інформаційні мережі, інформаційно-комп'ютерні технології оброблення інформації і використовувати їх з метою пошуку, збору та оброблення інформації про країни і регіони світу, послуговуючись сучасними методами і засобами аналізу інформації у практичній професійній діяльності.
СК16	Здатність на основі інформаційно-аналітичних матеріалів міністерств і відомств, агенцій, відповідних зарубіжних структур моделювати комунікативні процеси та прогнозувати їхні наслідки.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Поняття міжнародних комунікацій.
2. Основні канали міжнародних комунікацій.
3. Офіційні і неофіційні, публічні і непублічні канали комунікації.
4. Міжособистісні канали: туризм, міжнародна мобільність.
5. Конвергенція каналів міжнародної комунікації на основі цифрових платформ.
6. Мас-медії як інструмент формування громадської думки у міжнародному контексті.
7. Глобальні засоби масової інформації.
8. Роль агентств новин у розвитку міжнародних медійних комунікацій.
9. Публічна дипломатія, медійна дипломатія, віртуальна дипломатія в сучасних умовах.
10. Державні іміджеві комунікації як інструмент захисту національних інтересів.
11. Проблема дисбалансу в інформаційному обміні між розвиненими країнами та країнами що розвиваються.
12. Вплив сучасних міжнародних міждержавних організацій на регулювання сфери міжнародних комунікацій.
13. Показники розвитку медійної сфери.
14. Застосування критерію свободи слова для оцінки розвитку масових комунікацій.
15. Безпека журналістської діяльності в сучасному світі.
16. Роль ІКТ у формуванні глобального інформаційного та комунікаційного простору.
17. Розвиток комунікаційної сфери у розвинених країнах.
18. Доступ населення різних країн до інформації та інформаційно-комунікаційних технологій.
19. Тематизація і проблематизація міжнародних відносин у медійних дискурсах.
20. Розширення зв'язків між народами у торгово-економічній, політичній та культурній сферах в умовах модернізації.
21. Хвилі глобалізації.
22. Ідея прогресу в суспільній свідомості доби Модерну.
23. Імператив розвитку як рушійна сила експансії Заходу.
24. Утвердження ідеї єдності людства впродовж ХХ сторіччя.
25. Крах світової комуністичної системи та третя хвиля демократизації (С. Гантінгтон).
26. Утвердження цінностей демократії як глобальний тренд, поняття «кінця історії» (Ф. Фукуяма).
27. Вичерпання сировинної бази глобального виробництва.
28. Трансформація і перерозподіл виробничих потужностей.
29. Нестабільність та кризові очікування щодо розвитку фінансових систем.

30. Проблеми з трудовими ресурсами в розвинутих країнах.
31. Вичерпання ресурсної бази індустріального розвитку та зростання споживання.
32. Проблема зміни клімату та спроби її розв'язання (Киотський протокол 1997 р.)
33. Труднощі переходу на відновлювані джерела енергії.
34. «Зелена етика» та її публічні прояви.
35. Суперництво за природні ресурси як чинник міжнародної політики.
36. Сучасні глобальні демографічні тренди.
37. Актуальні релігійні та культурні розмежування, політика різноманіття і толерантності.
38. Тренд культурної деколонізації та перегляду історичної спадщини.
39. Гендерна проблематика в глобальному публічному просторі.
40. Радикалізація субкультур та відновлення ідеологічного протистояння.
41. Комунікації як один з ключових факторів сталого розвитку та життєво важливий соціальний ресурс.
42. Проблеми масових комунікацій у глобальному порядку денному.
43. Стандарти журналістики у застосуванні до міжнародної тематики.
44. Поняття свободи слова та право журналістів на доступ до інформації.
45. Індекси свободи слова.
46. Міжнародне правове і політичне регулювання інформаційного обміну.
47. Міжнародна інформаційна безпека у порядку денному світової політики.
48. Бар'єри міжнародних комунікацій: політичні, соціально-економічні, культурні тощо.
49. Сучасні форми інформаційного протистояння.
50. Структуризація міжнародного інформаційного простору.
51. Роль іномовлення у зовнішньополітичних стратегіях провідних акторів міжнародних відносин.
52. Система іномовлення Сполучених Штатів Америки.
53. Міжнародні радіо та телевізійні служби країн Західної Європи (BBC, DW, RFI).
54. Регіон як об'єкт іномовлення провідних акторів міжнародних відносин.
55. Формування комунікаційного простору європейського регіону.
56. Інструменти інформаційного впливу Європейського Союзу.
57. Ініціативи, спрямовані на формування паназійського комунікаційного простору.
58. Формування арабського регіонального комунікаційного простору.
59. Формування латиноамериканського регіонального комунікаційного простору.
60. Специфіка формування спільного комунікаційного простору в Африці.
61. Зусилля Російської Федерації щодо збереження контролю над інформаційним простором пострадянського регіону.

62. Становлення іномовлення незалежної України.
63. Іномовлення у стратегічних комунікаціях України.
64. Роль вітчизняного іномовлення у протидії агресії Російської Федерації.

Перелік рекомендованої літератури та навчальних матеріалів.

Базові джерела:

1. Борець Л. В., Нашинець-Наумова А. Ю. Основи інформаційного права: навчальний посібник. К.: Сталь, 2015. 97 с.
2. Бурячок В. Л., Гулак Г. М., Толубко В. Б. Інформаційний та кіберпростори: проблеми безпеки, методи та засоби боротьби: підручник / Державний університет телекомунікацій. Львів: Магнолія 2006, 2019. 447 с.
3. Виговська О. С., Белоусова Н. Б. Інформаційна складова національної безпеки України: колективна монографія. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 166 с.
4. Гібридна війна: in verbo et in praxi: монографія / під заг. ред. Р. О. Додонова. Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2017. 412 с.
5. Деструктивні впливи та негативні наративи: Інструменти виявлення та протидії: методичні матеріали / Д. В. Дубов, А. В. Баровська, Ю. К. Каздобіна; Українська фундація безпекових студій. К.: УФСБ, 2020. 60 с.
6. Достижения в сфере информатизации и телекоммуникаций в контексте международной безопасности: Резолюция, принятая Генеральной Ассамблеей 31 декабря 2020 года. A/RES/75/240. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/75/240>
7. Зернецька О. В. Глобальна комунікація: монографія. К.: Наукова думка, 2017. 350 с.
8. Курбан О. В. Інформаційне протистояння в онлайн мережевому середовищі під час захоплення Росією території АР Крим (лютий-березень 2014) // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія = Library Science. Record Studies. Informology : науковий журнал. 2017. № 1. С. 100–108.
9. Литвиненко О. В. Інформаційні впливи та операції. Теоретико-аналітичні нариси: монографія. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2003. 237 с.
10. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації: навчальний посібник. К.: КНТ, 2007. 531 с.
11. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози : монографія / Є.А. Макаренко, М.М. Рижиков, М.А. Ожеван. К.: Центр вільної преси, 2006. 914 с.
12. Нашинець-Наумова А. Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 136 с.
13. Нестерняк Ю. В. Державна інформаційна політика України: теоретико-методологічні засади: монографія / Національна академія державного управління при Президентові України. К.: НАДУ, 2014. 291 с.
14. Почепцов Г. Г. Смысли и войны: Украина и Россия в информационной и смысловой войнах: пер. з рос. / пер. Т. Гуменюк. К.: Києво-Могилянська академія, 2016. 312 с.
15. Почепцов Г. Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття / пер. Т. Гуменюк. К.: Києво-Могилянська академія, 2017. 257 с.
16. Почепцов Г. Г. Коммуникативные технологии двадцатого века: научное издание. М.: Рефл-бук; К.: Ваклер, 2001. 348 с.
17. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. К.: Видавництво «Києво-Могилянська академія», 2015. 497 с.

18. Почепцов Г. Г., Чукут С. А. Інформаційна політика: навчальний посібник. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2008. 663 с.
19. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / ред. В. П. Горбулін. К.: НІСД, 2017. 496 с.
20. Соціально-правові основи інформаційної безпеки: навчальний посібник / редактор В. В. Остроухов. К.: Росава, 2007. 496 с.
21. Среднесрочная стратегия ЮНЕСКО на 2014-2021 гг. 37 С/4 // ЮНЕСКО. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002278/227860r.pdf>
22. Терещук В. І. Електронний PR як засіб формування зовнішньополітичного іміджу держави: монографія. К.: Університет економіки та права "Крок", 2012. 199 с.
23. Терещук В. І. Політичні проблеми розвитку глобальної медійної системи в постбіполярний період : монографія. К.: Таксон, 2019. 350 с.
24. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Константинов, С. В. Андрущенко; редактор Л. В. Губерський; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К.: ВПЦ Київський університет, 2008. 512 с.
25. Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики. К.: Грамота, 2010. 568 с.
26. Information for All Programme (IFAP) // ЮНЕСКО. URL: <https://en.unesco.org/programme/ifap>
27. International Programme for the Development of Communication // ЮНЕСКО. URL: <https://en.unesco.org/programme/ifap>
28. International Programme for the Development of Communication: Collection of Basic Texts // ЮНЕСКО. URL: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/ipdc2010_collection_of_basic_texts.pdf
29. Measuring digital development: Facts and figures 2020 / International Telecommunication Union Development Sector. URL: <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/FactsFigures2020.pdf>
30. World Trends in Freedom of Expression and Media Development: 2017/2018 Global Report. Paris: UNESCO, 2018. 200 p. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002610/261065e.pdf>
31. World Trends in Freedom of Expression and Media Development: Regional Overview of Africa 2017/2018. Paris: UNESCO, 2018. 68 p. URL: <https://en.unesco.org/world-media-trends>
32. World Trends in Freedom of Expression and Media Development: Regional Overview of Arab States 2017/2018. Paris: UNESCO, 2018. 53 p. URL: <https://en.unesco.org/world-media-trends>
33. World Trends in Freedom of Expression and Media Development: Regional Overview of Asia and the Pacific 2017/2018. Paris: UNESCO, 2018. 71 p. URL: <https://en.unesco.org/world-media-trends>
34. World Trends in Freedom of Expression and Media Development: Regional Overview of Central and Eastern Europe 2017/2018. Paris: UNESCO, 2018. 57 p. URL: <https://en.unesco.org/world-media-trends>
35. World Trends in Freedom of Expression and Media Development: Regional Overview of Latin America and the Caribbean 2017/2018. Paris: UNESCO, 2018. 53 p. URL: <https://en.unesco.org/world-media-trends>

36. World Trends in Freedom of Expression and Media Development: Regional Overview of Western Europe and North America 2017/2018. Paris: UNESCO, 2018. 55 p. URL: <https://en.unesco.org/world-media-trends>

Інші навчальні матеріали:

1. Конспекти лекцій.
2. Доповіді та презентації на семінарських та практичних заняттях.
3. Виконані завдання самостійної роботи.

Програма екзамену розглянута і затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин. Протокол № 15 від 10 травня 2024 р.

Завідувач кафедри

В.М.Яблонський